Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do archeologii - ćwiczenia , PG_00200149		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Mateusz Cwaliński	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Mateusz Cwaliński	

Formy zajęć						
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy				
Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	
	Wprowadzenie do podstawowych zagadnień dyscypliny. Umiejscownienie archeologii w kontekście nauk historyczych i antropologicznych. Kształtowanie pojmowania źródeł archeologicznych i procesów źródłotwórczych. Przybliżenie historii interpretacji archeologicznych, jako historii dostrzegania różnorodności źródeł archeologicznych powiązanej zwrotnie z koncepcjami narracji archeologicznej. Wprowadzenie do ochrony dziedzictwa archeologicznego i postrzegania społecznego kontekstu archeologii.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Samodzielnie rozwiązuje podstawowe zagadnienia z zakresu studiów archeologicznych w umiejętny sposób dobierając i weryfikując metody oraz dane. Potrafi ocenić poprawność podstaw źródłowych i metodologicznych interpretacji w archeologii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści z zakresu podstaw archeologii.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych, jak i prac terenowych z zakresu archeologii.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_W04] Zna główne kierunki badań archeologicznych, takich, jak archeologia procesualna, kognitywna, kontekstualna, gender studies	Zna różne kierunki badań archeologicznych i rozumie ich znaczenie w procesie budowania interpretacji oraz narracji archeologicznej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W01] Zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu archeologii oraz ujęcia teoretyczne służące wyjaśnianiu zależności między nimi. Posiada uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie miejsce archeologii wśród innych dziedzin nauki, definiuje najważniejsze etapy w rozwoju dyscypliny oraz opisuje różnice pomiędzy wiodącymi nurtami teoretycznymi. Potrafi przedstawić podstawowe metody datowań stosowane w archeologii, opisać procesy formowania się stanowisk archeologicznych. Rozróżnia podstawowe relikty na stanowiskach archeologicznych w tym kategorie źródeł ruchomych i nieruchomych. Wyjaśnia znaczenie badań archeologicznych dla ochrony dziedzictwa kulturowego oraz budowania wiedzy o przeszłości.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W07] Zna i rozumie współczesne społeczne, kulturowe i cywilizacyjne dylematy związane z ochroną i interpretacją dziedzictwa archeologicznego	Zna i rozumie rolę badań archeologicznych dla rozwoju kulturowego ludzkości oraz wyjaśnia różnice statusu archeologii w różnych kręgach kulturowych współczesnego świata z uwzględnieniem kontekstu politycznego czy religijnego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

Treści przedmiotu

- archeologia definicja i zakres;
- historia archeologii;
- podstawowe pojęcia archeologii i nauki pomocnicze archeologii;
- źródła archeologiczne i procesy źródłotwórcze;
- datowanie w archeologii;
- klasyfikacje w archeologii;
- narracje w archeologii.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Najogólniejsze wiadomości z zakresu pradziejów powszechnych, umiejętność samodzielnej lektury.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Aktywność studenta w toku dyskusji na zajęciach	0.0%	10.0%
Kolokwium	51.0%	90.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Ławecka D. 2005 Wstęp do archeologii, Warszawa. Renfrew C., Bahn P. 2002 Archeologia. Teorie, metody, praktyka, Warszawa.
	Uzupełniająca lista lektur	Trigger B.G. 2006 A History of Archaeological Thought. Cambridge. Johnson M. 2013 Teoria archeologii. Wprowadzenie. Kraków.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	- Jakie metody datowania stosuje się w archeologii? - Jakie etapy rozwoju myśli teoretycznej w archeologii się wyróżnia? - W jaki sposób zachodzą procesy źródłotwórcze? - Jakie aspekty społeczeństwa bada archeologia? - Jak definiuje się 'kulturę'?	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.